

SABIEU QUE...? (II)

El passat 26 d'agost va començar a Sud-àfrica la cimera "ecomèdica" per estudiar la malaltia del planeta terra i els seus remeis. Amb l'absència del "contaminador" més gran de la terra, i dels seus majordoms, i amb la presència de centenars d'ONG decebudes. La terra, la nostra mare, la nostra matriu, la nostra germana petita... Sigui com sigui que la qualifiquem, la seva salut és la nostra i no pot deixar de preocupar-nos. Us agradaria "prendre-us la pressió" ecològica? És senzill: tracteu de contestar aquestes preguntes.

1. Sabeu quin és el primer país contaminant de la terra?
a) l'Iraq; b) Rússia; c) l'Índia; d) els Estats Units; e) Brasil; f) la Xina...
2. I aquest gran "contaminador", sabeu quant va augmentar les seves emissions de gas carbònic durant l'última dècada?
a) Un 5%; b) Un 9%; c) Un 14%; d) Un 18%; e) Gens.
3. La principal causa d'escalfament del planeta són les emissions d'anhídrid carbònic (CO2). A Kyoto es va acordar, per entre el 2008 i el 2012, una reducció global de les emissions de sis gasos amb efecte hivernacle d'un 5,2% respecte a 1990 als països més industrialitzats. Sabeu com s'han comportat les emissions de gas carbònic els últims deu anys?
a) Van augmentar; b) Van disminuir; c) Han quedat igual.
4. La humanitat té uns 6.000 milions d'habitants. Mentre nosaltres fem transvasaments de rius per regar camps de golf, sabeu quanta gent consumeix aigua no potable o d'ínfima qualitat?
a) Unes cent mil persones; b) Mig milió; c) Tres mil milions (la meitat de la població!); d) Uns 20 milions.
5. Vista la pregunta anterior, quanta gent calculeu que moren *diàriament* per aquesta ingestió d'aigua contaminada?
a) Unes mil persones; b) Tres mil persones (com en els atemptats de l'11S); c) Sis mil persones; d) Deu mil persones...
6. Una altra causa d'escalfament de la terra és la tala massiva d'arbres (perquè aquests absorbeixen els excedents de CO2). Endevinaríeu quina superfície d'arbres desapareix anualment? (Per si us serveix de referència recordeu que Espanya té una superfície de 503.000 km quadrats i Catalunya en té 31.000).

a) 30.000 km²; b) 500.000; c) 170.000; d) 40.000 (l'extensió de Suïssa); e) Cap.

7. Que hi ha una enorme varietat d'espècies animals i vegetals al planeta, també és una cosa sabuda. Però, sabeu quantes espècies desapareixen anualment?

a) Unes 500; b) Gairebé 2.000; c) Prop de 150; d) Gairebé 6000...

8. La trista cimera de Johannesburg no va aconseguir prendre cap decisió concreta pel que fa a reduir emissions de gasos, complir el vell compromís del 0'7, etc. Però es va proposar, d'una manera molt idealista, reduir la falta d'aigua en un 50%..., per l'any 2015. La pregunta és ben simple, creieu en una promesa així?

9. L'economia global del planeta s'ha multiplicat per 7 des de 1950 al 2001 (i la població ha crescut més en aquests cinquanta anys que en tota la història anterior). Sabeu quant s'ha multiplicat la quantitat d'aigua produïda pels sistemes hidrològics de la terra? I la capacitat dels caladors oceànics per subministrar peixos?

Pregunta A: a) gens; b) el doble; c) tres vegades més; d) set vegades més.

Pregunta B: a) gens; b) el doble; c) tres vegades més; d) set vegades més.

10. En canvi, sabeu quanta aigua i quant peix consumim avui en comparació amb 1950?

a) 1,5 vegades més; b) La mateixa quantitat; c) Tres vegades més; d) cinc vegades més; e) Set vegades més...

11. Els qui viuen a la Mediterrània coneixen la proverbialitat dels incendis estiuencs, que alguns consideren com "una fatalitat d'aquest tipus de clima". Tanmateix, sabeu quina porció de boscos mediterranis queda en comparació amb les èpoques de màxima riquesa forestal?

a) el 70%; b) el 50%; c) el 30%; d) el 15%.

12. I si de la Mediterrània passem a la totalitat del planeta, creieu que els boscos durant el segle XX

a) van augmentar; b) s'han mantingut igual; c) s'han reduït: un cinquè? un terç? la meitat?...

13. La majoria dels nostres lectors viuen al Nord del planeta. Sabeu, de mitjana, quant consumeix un habitant del Nord en petroli, gas i carbó, en comparació amb un del Sud?

a) Tres vegades més; b) Cinc vegades més; c) Set vegades més; d) Deu vegades més; e) Vint vegades més...

14. Allà pels feliços seixanta, l'admirable veu de Joan Baez va fer famosa una cançó de protesta: "What have they done to the rain?" (què li han fet a la pluja?). No sabem si com a conseqüència de l'incipient moviment ecològic que naixia aleshores, l'ONU va declarar la dècada dels noranta com a "dècada sense catàstrofes naturals". Perquè vegeu de què poden servir les declaracions de bones intencions com les de Johannesburg: sabeu si hi va haver alguna catàstrofe durant aquesta dècada i si hi va morir molta gent?

15. Cada any mor un milió de persones en accident d'automòbil. Sabeu quantes en moren pels efectes de la pol·lució de l'aire, segons l'OMS?

a) Moltes menys; b) Unes quantes menys; c) Les mateixes; d) Unes quantes més; e) Tres vegades més (o sigui, 3 milions!).

16. També segons l'OMS, i mirant només als EUA: de què creieu que mor més gent a l'any: de càncer de mama i de pròstata o per la pol·lució atmosfèrica?

17. Sabem que existeixen productes químics ecològicament molt nocius i, a més, prohibits. Creieu que es continuen fent servir?

a) Ja no; b) Sí, sobretot als països rics; c) Sí, sobretot als països pobres; d) A tot el món igual.

18. Segons “Earth Policy” el consum de cereals anual estimat els últims tres anys s’ha situat per sobre de la producció. Això ha suposat una reducció de les reserves que s’uneix a la sobreexplotació i degradació dels aqüífers als principals països productors d’aliments (els EUA, l’Índia, la Xina). Afegim-hi que la superfície cultivable de la terra són uns 13.000 milions d’hectàrees. Amb aquestes dades, sabeu quantes hectàrees han perdut capacitat productiva a causa d’activitats humanes?

a) Un milió; b) 100 milions; c) 500 milions; d) 2.000 milions.

19. “Cossos Danone”, el nostre anhel! Fixeu-vos un moment en aquesta comparació de dades i pregunteu-vos què us suggereix. Les dades són de 1996:

Percentatge d’adults obesos: EUA 55%; Rússia 54%; Regne Unit 54%; Alemanya 50%.

Nens menors de cinc anys amb pes insuficient: Bangla Desh 56%; Índia 53%; Etiòpia 48%; Vietnam 45%.

* * *

Segons la premsa espanyola, moltes de les ONG presents a Johannesburg van anar-se’n enfadades perquè “en els exquisits restaurants de l’acablat Sandton, els delegats [governamentals] es llepaven literalment els dits gràcies a la seva preocupació pels pobres, mentre aquests, a l’altra banda de la porta, eren amagats, atacats i empresonats”... (*La Vanguardia*, 4 de setembre de 2002, p. 19).

Un cop vistes, a més, les respostes a les nostres preguntes, queden dues qüestions personals que cada u hauria de plantejar-se: en aquestes condicions, creieu que el planeta terra està...?

**molt bé, *normal, *bastant sa, *malalt, *greument malalt, *moribund...?*

I en el cas que el vostre diagnòstic sigui negatiu, què creieu que podem fer-hi?

**resignar-nos, *unir-nos per plantar cara als poderosos que violen constantment la terra com si fos una de les seves serventes; *accelerar encara més el procés de destrucció del planeta perquè, si més no, ens enfonsem tots junts i tinguem alguna cosa en comú amb ells; *alguna altra cosa?...*

Raoneu la vostra resposta i discuteu-la amb els amics.

SOLUCIONS I FONTS

Les respostes són:

1ª Els EUA.

2ª Un 18% (*Le Monde Diplomatique*, 08/2002, p. 1.)

3ª Les emissions globals de diòxid de carboni augmentaren en un 9,1%. Als països compromesos amb el protocol de Kyoto (quan estigui ratificat), les emissions van disminuir un 1,7% gràcies a la caiguda d’emissions a Rússia (-30,7%). Però Austràlia, que s’havia compromès a un increment màxim del 8%, va

augmentar un 28%. I els EUA que n'havien de disminuir un 7%, en van augmentar un 18%. (*Le Monde Diplomatique* (LMD), *L'Estat del món 2002* del Worldwatch Institute (WWI))

4ª Les estimacions màximes parlen de tres mil milions (cf. número i pàg. citats de *LMD*); el WWI les situaria en uns 1500 milions (i 2400 milions sense sistema de clavegueres).

5ª Segons l'informe sobre l'estat del món l'any 2002 del WWI passen de deu mil persones diàries.

6ª 170.000 (*Le Monde Diplomatique*, 08/2002, p. 1).

7ª Gairebé sis mil (*ibid.*).

8ª Una estimació de "Population Action International" calcula que, pel 2025, s'haurà multiplicat per 4 (o fins per 7) el nombre de persones que viuran a països amb estrès hídric o falta d'aigua.

9ª Pràcticament gens en tots dos casos.

10ª Tres vegades més d'aigua i cinc vegades més de peix (La font d'ambdues és a la pàgina web: www.Earth-policy.org/Books/Index-Htm).

11ª El 15% (Font: escrit d'E. Galeano a la pàgina web: www.alia.com.ar).

12ª Durant el s. XX han passat dels 5000 a 2900 milions d'hectàrees segons les dades del llibre *Ecoeconomia* de Lester Brown. Podeu consultar-lo en anglès a <http://www.earth-policy.org>.

13ª Deu vegades més (Font: com a la pregunta 11).

14ª Hi va haver en aquesta dècada 86 catàstrofes i hi moriren 5 vegades més éssers humans que en les dues guerres del segle. (Font: com en la pregunta anterior).

15ª Dades a la www.earth-policy.org.

16ª Per la tercera, que equival a la suma de les altres dues (70.000 persones l'any). La mateixa font.

17ª La tercera, en són exemples els casos del DDT o de la gasolina amb plom (WWI). A més, un informe de la FAO de 1995 indica que a l'Àfrica i el Pròxim Orient s'han localitzat 16.500 tones de plaguicides no desitjats i/o prohibits en 1.000 emplaçaments i en 49 països diferents (PNUMA; Global Environmental Outlook 3, podeu consultar-ho a <http://www.unep.org>).

18ª 2.000 milions. Un 15% de la superfície de la terra.

(NB. Si heu encertat menys de deu preguntes: compte!: teniu la pressió molt baixa i podeu tenir una lipotímia ecològica en qualsevol moment. Si les heu encertat totes, enhorabona!, però aneu amb compte: perquè teniu la pressió molt alta i us convindria relaxar-vos i respirar, ben a poc a poc, de tant en tant).